SAMEN VERDER
Beesel, Reuver, Offenbeek

Algemene beschouwingen begroting 2027

Inleiding
Voorzitter, we leven in een onzekere wereld. De oorlog in Oekraïne, de conflicten in het Midden-Oosten, klimaatverandering, wij-zij denken, wereldleiders die meer met zichzelf bezig zijn dan met de toekomst van de wereld. Ontwikkelingen die ver van ons af lijken te staan, maar waarvan we lokaal de gevolgen ondervinden. Juist nu is het belangrijk dat onze inwoners vertrouwen hebben in de lokale overheid. Een overheid die duidelijk is, verantwoordelijkheid neemt, plannen maakt en deze ook uitvoert.

Het afgelopen jaar stond vooral in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen. De verkiezingsuitslag heeft laten zien dat inwoners daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen op de koers van hun gemeente. De kiezer heeft duidelijk gekozen voor een frisse wind, een andere koers en andere keuzes. Met veel positieve energie is het coalitieakkoord tot stand gekomen en daarmee is de basis gelegd voor die nieuwe koers. Dit zien we terug in de begroting. Een begroting is meer dan een financieel document. Het is een vertaling van de keuzes die wij als gemeenteraad maken voor onze inwoners. Dit moet voor meer vertrouwen in de politiek zorgen en daardoor ook voor een hogere opkomst bij volgende verkiezingen.

Algemeen beeld van de begroting
In de begroting die voor ons ligt, zien we de eerste tekenen van die frisse wind. De samenhang is duidelijker, de aanpak praktischer en de doelen concreter. Minder wollige teksten en een praktische insteek met concrete actiepunten voor 2027. Complimenten dus voor de samenstellers van deze begroting. We zien 2026 als een jaar van plannen maken. In 2027 moeten de eerste resultaten zichtbaar zijn. Wij zien daarbij een college dat met energie en daadkracht werkt aan de uitvoering van deze plannen.

Financiën
Voorzitter, het is een flinke prestatie om een conceptbegroting met een tekort van 2,2 miljoen om te buigen naar een meerjarig positief resultaat. En wat voor Samen Verder nog belangrijker is: zonder dat de rekening daarvoor bij onze inwoners wordt neergelegd.
Het verhogen van de toeristenbelasting vinden wij dan ook een hele verstandige keuze. Toeristen maken gebruik van onze voorzieningen en mogen daar best aan meebetalen. Een verhoging in één keer in plaats van ieder jaar een kleine verhoging biedt bovendien duidelijkheid aan ondernemers.

Wel vinden we het jammer dat de lastenverlichting van € 36 per huishouden niet meer wordt gegeven. Voorzitter, u en ik zullen daar geen boterham minder om eten. Voor inwoners die iedere euro moeten omdraaien, ligt dat anders. De huishoudens die in aanmerking kwamen voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, ontvingen dit bedrag rechtstreeks. Voor hen betekent het schrappen ervan dus een daadwerkelijk verlies aan inkomen. Daarom dienen wij een amendement in om voor deze groep de lasten te verlichten. We stellen voor om de € 36 uit te

keren aan huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Daarmee bereiken we niet alleen de huishoudens die kwijtschelding ontvangen, maar ook degenen die in aanmerking komen voor de individuele inkomenstoeslag. Op basis van de cijfers 2025 bedragen de kosten ongeveer € 10.000. Een bescheiden bedrag op de totale gemeentelijke begroting. Een financieel gezonde gemeente is belangrijk, maar laten we daarbij ook oog hebben voor de inwoners voor wie iedere euro telt.

Ook de bevriezing van de indexering voor verenigingen vinden wij geen goede zaak. Het CDA heeft het initiatief genomen voor een amendement dat wij mee indienen.

Samenkracht
In het programma Samenkracht kiest het college ervoor om te blijven investeren in preventie. Een keuze die wij van harte ondersteunen. Bezuinigen op preventie lijkt misschien aantrekkelijk op de korte termijn, maar kan op de lange termijn juist leiden tot hogere zorgkosten.

Met de Dorpendeal investeren we in een gezonde en veerkrachtige gemeenschap. Dit betekent dat we echt kunnen werken aan kansengelijkheid. De nieuwe integrale beleidsnota Sociaal Domein moet zorgen voor meer samenhang en een betere aanpak van de verschillende uitdagingen. Ook de lokale en regionale samenwerkingen zijn daarin onmisbaar.

Kansengelijkheid is een loze belofte als inwoners simpelweg niet de financiële middelen hebben om mee te doen. De gemeente moet voor hen een betrouwbaar vangnet bieden. De VoorzieningenWijzer is een mooi hulpmiddel voor inwoners om de weg te vinden naar de diverse regelingen. Toch weten we dat niet iedereen die dit vangnet nodig heeft, bereikt wordt. Wij vragen uw college om in te blijven zetten op bekendheid van de verschillende mogelijkheden die het gemeentelijke vangnet biedt. Maar armoedebestrijding is meer dan financiële ondersteuning. Het gaat om mensen perspectief geven, kansen vergroten en de weg naar betaald werk mogelijk maken. De extra begeleiding van jongeren bij de overgang van school naar werk is daarvan een goed voorbeeld.

Cultuur
Als Samen Verder dragen we kunst en cultuur een warm hart toe. Wij kijken uit naar de verdere beleidsontwikkelingen op dit gebied in 2027. We zijn blij met het initiatief van enkele inwoners om een cultuurstichting op te richten. Deze cultuurstichting maar ook het BurgerMeetNet gemeente Beesel zijn voorbeelden van het bundelen van krachten door inwoners. Zij bewijzen dat de kracht van onze gemeente schuilt in betrokken inwoners die verantwoordelijkheid nemen en samen resultaten boeken. Onze vraag aan uw college is: hoe worden deze initiatieven ondersteund en wordt met deze groepen samengewerkt? Een goed initiatief van de gemeente zelf waarin samengewerkt wordt met inwoners, is het evenement “Proef de cultuur van je buur”. Via een motie roepen wij op om hier een jaarlijks terugkerend evenement van te maken.

Een punt van zorg is de Schakel. Zoals inmiddels bekend, zijn er door het bureau dat de nieuwbouw van de Schakel begeleidt, berekeningsfouten gemaakt waardoor het plan veel duurder uitvalt. Niet fijn als je hier als portefeuillehouder vlak na je beëdiging mee geconfronteerd wordt. We wachten het raadsvoorstel van het college af. Als Samen Verder gaan we ervan uit dat nieuwbouw een reële optie blijft, niet aan kwaliteit wordt ingeboet en dat er snel duidelijkheid komt voor alle gebruikers van de Schakel.

Een lans willen we breken voor de beeldbepalende panden die onderdeel zijn van ons cultureel erfgoed. We herinneren ons allemaal nog wel de sloop van Karré. Niet alleen heeft dit veel teweeggebracht onder onze inwoners. Het heeft ons ook doen beseffen dat we zuinig moeten zijn op ons erfgoed. We hebben een motie voorbereid.

Regionale samenwerkingen
Een ander punt van aandacht zijn de regionale samenwerkingen. Wat leveren de RES Noord- en Midden-Limburg, Grenspark Maas, Swalm, Nette en de Gezondste Regio ons concreet op? Zijn we als gemeenteraad wel kritisch genoeg? Wij horen graag hoe de andere fracties dit zien. Voorzitter, Samen Verder heeft behoefte aan periodieke rapportages over de meerwaarde van dergelijke regionale samenwerkingen. Kunt u dit toezeggen?

Ik geef het woord aan de heer Urru.

Wonen
Voorzitter, iedere generatie moet perspectief hebben om binnen onze gemeente een passend thuis te kunnen vinden. Binnen onze gemeente merken wij dagelijks de gevolgen van een krappe woningmarkt. Jongeren die graag in hun eigen dorp willen blijven wonen, starters die geen betaalbare woning kunnen vinden en senioren die willen doorstromen maar geen passend alternatief beschikbaar zien. Wij vinden het belangrijk dat de focus de komende jaren nog nadrukkelijker komt te liggen op betaalbare woningen voor starters, jonge gezinnen en ouderen. We vragen ons af of de lokale doorstroming voldoende aandacht krijgt en of het mogelijk is om in de P&C-cyclus te rapporteren over de doorstroom als gevolg van nieuwbouw. Kan de portefeuillehouder hierop reageren?

Verder lopen op dit moment verschillende woningbouwontwikkelingen. Er is hard gewerkt aan planvorming en nieuwe projecten. Dat verdient waardering. Wel vinden wij dat onvoldoende gebruikgemaakt wordt van de mogelijkheid om projectontwikkelaars te laten bijdragen aan specifieke ruimtelijke aanpassingen. Wij hebben een motie hiervoor voorbereid.

Duurzaamheid
Voorzitter, duurzaamheid is geen keuze meer, maar een verantwoordelijkheid! De energierekening, verduurzaming van woningen en de gevolgen van netcongestie zijn onderwerpen die inwoners en ondernemers direct raken. Als inwoners het gevoel krijgen dat beleid hen geld

kost zonder zichtbaar resultaat, neemt het vertrouwen af. Wanneer inwoners zien dat verduurzaming leidt tot lagere energiekosten, meer comfort en een betere leefomgeving, ontstaat er potentie tot betrokkenheid van onze inwoners. Wij zijn van mening dat de gemeente hier meer aan kan doen. Samen Verder werkt aan een voorstel en komt hier in 2027 op terug.

Wij hebben al vaker gevraagd hoe het staat met de herijking van het Kader Opwekking Duurzame Energie Beesel (KODE). Dit werd steeds uitgesteld. Langs deze weg vragen wij wederom aandacht voor de herijking van de KODE. Kan de portefeuillehouder aangeven wanneer deze herijking op de planning staat?

Daarnaast vragen wij aandacht voor klimaatbestendigheid. De gevolgen van extreme regenval, droogte en hitte worden steeds zichtbaarder. Het vergroenen van buurten, het afkoppelen van hemelwater en het beter inrichten van de openbare ruimte zijn geen luxeprojecten, maar zijn noodzakelijke investeringen. Maar hoe laten we onze inwoners zien hoe duurzaam we zijn? En halen we daarmee de ambitie om energieneutraal te zijn in 2050? Kan de portefeuillehouder dit toelichten?

Leefbaarheid
Leefbaarheid is misschien wel het meest voelbare onderdeel van gemeentelijk beleid. Het gaat erover hoe mensen hun straat, buurt en dorp ervaren. Goede initiatieven van onze inwoners zoals het dorpsservicepunt Biej Betje in Beesel en het plein met carillon in Offenbeek zijn daarbij belangrijk.

Verenigingen, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties blijven een onmisbare bijdrage leveren aan de kracht van onze gemeenschap. Daar mogen wij trots op zijn en die moeten we ondersteunen. Leefbaarheid is nooit af. Wat vandaag goed functioneert, vraagt morgen opnieuw aandacht. Voor de komende jaren pleiten wij daarom voor blijvende investeringen in zowel de fysieke als sociale leefomgeving. Daarbij hoort ook het actief betrekken van inwoners bij het maken van keuzes in hun buurt. Participatie vraagt daarbij om eerlijkheid: uitleggen wat kan, wat niet kan en waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. Hoe ziet uw college dit?

Ook de geluidsoverlast van de A73 raakt de leefbaarheid van onze gemeente. Het is duidelijk dat Rijkswaterstaat hier niets aan doet. Daarom mogen wij juist niet achteroverleunen. Laten we als gemeente alles doen wat binnen onze mogelijkheden ligt om nieuwe oplossingen te verkennen. Wij stellen voor om bij een technische hogeschool of universiteit een afstudeer- of onderzoeks-opdracht uit te zetten. Studenten werken met de nieuwste kennis en technieken, kijken onbevangen naar vraagstukken en komen vaak met vernieuwende ideeën. Wij dienen hiervoor een motie in.

Veiligheid
Veiligheid vraagt om een gezamenlijke inzet van gemeente, inwoners en handhaving. Zoals u zelf al via social media kenbaar heeft gemaakt, is een snelle en doortastende aanpak nodig voor overlast door jongeren. BOA's spelen hierin een belangrijke rol. Maar te vaak zien we hen met drie tegelijk op pad. Wij vragen dan ook aandacht voor een effectieve aansturing. Veiligheid ontstaat echter niet alleen door toezicht, maar ook doordat inwoners naar elkaar omzien en samen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving. Voorzitter, hoe ziet u dit?

Verkeersveiligheid raakt mensen persoonlijk. Er zijn talloze signalen over te hoge snelheden, onveilige oversteekplaatsen, sluipverkeer en vrachtverkeer in woonwijken. Die zorgen moeten serieus genomen worden. Tegelijkertijd zien wij dat er stappen zijn gezet. Er zijn onderzoeken uitgevoerd, gedragsmaatregelen voorbereid en er lopen gesprekken met ondernemers van bedrijven met veel vrachtverkeer. Daarmee is de basis gelegd voor structurele oplossingen.

Samen Verder vindt dat verkeersveiligheid om een integrale benadering vraagt. Nieuwe woningbouwontwikkelingen brengen extra verkeersbewegingen met zich mee. Economische ontwikkelingen hebben invloed op verkeersstromen. De inrichting van wegen beïnvloedt gedrag van weggebruikers. Daarom moeten ruimtelijke ontwikkelingen en verkeersveiligheid vanaf het begin samen worden bekeken. Uiteindelijk telt niet wat wij op papier vastleggen, maar wat inwoners dagelijks ervaren: veilige wegen, veilige routes en het vertrouwen dat de gemeente handelt voordat problemen ontstaan.

Communicatie
Voorzitter, communicatie is voor ons een jaarlijks terugkerend onderwerp. Niet zonder reden. Goede communicatie is immers de basis voor vertrouwen tussen inwoners en gemeente.
Vorig jaar is onze motie om uitgaande brieven aan inwoners op B1-niveau te schrijven, aangenomen. Fijn, dat hier inmiddels werk van wordt gemaakt. Ook zien we dat de gemeente steeds actiever communiceert over onderwerpen die spelen, inwoners vaker betrekt door hun mening en ideeën op te halen. Dat zijn positieve ontwikkelingen die wij toejuichen.
We zien dus vooruitgang, maar er is ook ruimte voor verbetering. Vooral de terugkoppeling aan inwoners over wat er met hun inbreng gebeurt en waarom welke keuzes gemaakt worden, verdient meer aandacht. Want inwoners betrekken is één ding, laten zien wat je met hun inbreng doet, is net zo belangrijk. Ook de tijdige beantwoording van vragen blijft een aandachtspunt. Zoals u van ons gewend bent, blijven wij dit kritisch volgen.

Conclusie
Tot slot voorzitter, met deze begroting kiezen we voor een duidelijke koers. Samen Verder heeft er vertrouwen in dat we hiermee niet alleen onze ambities uitspreken, maar ze de komende jaren ook zichtbaar gaan realiseren.